

Wybrane problemy w tłumaczeniu tekstów prawniczych i prawnych w zakresie prawa karnego

dr Ihor Yatsenko

14 października 2025 rok

Sekcja ukraińska - XXXIX WARSZTATY PRZEKŁADU SPECJALISTYCZNEGO / KONFERENCJA PT TEPIS

Teksty prawne a teksty prawnicze

- **Teksty prawne** to oficjalne akty prawne, takie jak ustawy, rozporządzenia i Konstytucja, które tworzą prawo i wywołują określone skutki prawne. Są one odróżniane od **tekstów prawniczych**, takich jak komentarze czy artykuły naukowe, które interpretują i omawiają te teksty.

Teksty dokumentów w postępowaniu karnym

- Teksty dokumentów w postępowaniu karnym to m.in. akty oskarżenia, wnioski o wydanie wyroku skazującego bez rozprawy, akty oskarżenia, zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, protokoły (np. oględzin, przeszukania, zatrzymania, przesłuchania świadka), opinie biegłych, dane o karalności, wyniki wywiadu środowiskowego, dokumenty urzędowe, dokumenty prywatne, pisma procesowe (np. zażalenia, apelacje), jak i orzeczenia i zarządzenia sądu, które są doręczane stronom.
- **Teksty dokumentów w postępowaniu karnym wykorzystują terminologię prawną i prawniczą.**

Prawo karne sensu largo

- **Prawo karne sensu largo** to zespół wszystkich norm prawnych dotyczących odpowiedzialności za czyny zabronione pod groźbą kary kryminalnej, obejmujący **prawo karne materialne** (definiujące przestępstwa i kary), **prawo karne procesowe** (regulujące postępowanie w sprawach karnych) oraz **prawo karne wykonawcze** (dotyczące sposobów wykonywania kar). Obejmuje również **prawo karne skarbowe** i **prawo wykroczeń**, choć niekiedy te ostatnie są traktowane jako odrębne gałęzie.

Źródła prawa karnego

- Konstytucja
- Umowy międzynarodowe
- Ustawy karne
- Judykatura
- Doktryna

Źródła ustawy karnej w Ukrainie

- **Kodeks karny Ukrainy z 2001 r. (KK)**
 - Artykuł 3. Ustawodawstwo Ukrainy w zakresie odpowiedzialności karnej
 1. Przepisami Ukrainy w zakresie odpowiedzialności karnej jest Kodeks karny Ukrainy, który bazuje się na Konstytucji Ukrainy oraz ogólnie uznanych zasadach i normach prawa międzynarodowego.
- **Kodeks postępowania karnego z 2012 r. (KPK)**
 - Artykuł 1. Ustawodawstwo w zakresie postępowania karnego.
 1. Tryb postępowania karnego na terytorium Ukrainy określa wyłącznie ustawodawstwo w zakresie postępowania karnego Ukrainy.
 2. Ustawodawstwo w zakresie postępowania karnego Ukrainy składa się z odpowiednich przepisów Konstytucji Ukrainy, umów międzynarodowych, na które Rada Najwyższa Ukrainy wyraziła zgodę, niniejszego Kodeksu oraz innych ustaw Ukrainy.
- **Kodeks karno-wykonawczy z 2003 r. (KKW)**
 - Artykuł 2. Ustawodawstwo karno-wykonawcze Ukrainy

Ustawodawstwo karno-wykonawcze Ukrainy składa się z niniejszego Kodeksu, innych aktów prawnych oraz obowiązujących umów międzynarodowych, zgodę na które wyraziła Rada Najwyższa Ukrainy.

Źródła ustawy karnej RP

- **Zasadniczym źródłem prawa karnego obowiązującego w RP są ustawy.** Nie oznacza to jednak, że stanowią one jego jedyne źródło. Jest nim też **Konstytucja RP**, a także wiążące Polskę **umowy międzynarodowe**.
- Ustawa jest głównym rodzajem aktu normatywnego zawierającego normy prawa powszechnie obowiązującego w RP. **Mocą prawną ustawy ustępują jedynie Konstytucji RP oraz umowom międzynarodowym ratyfikowanym za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.** Są więc nadrzędne w odniesieniu do wszystkich przepisów rangi podstawowej.

Źródła ustawy karnej RP

- Kodeks karny z 1997 r. (KK)
 - Art. 116. Przepisy części ogólnej tego kodeksu stosuje się do innych ustaw przewidujących odpowiedzialność karną, chyba że ustawy te wyraźnie wyłączają ich zastosowanie.
- Kodeks postępowania karnego z 1997 r. (KPK)
- Kodeks wykroczeń z 1971 r. (KW)
- Kodeks karny skarbowy z 1999 r. (KKS)
- Kodeks karny wykonawczy z 1997 r. (KKW)
- Obok Kodeksu karnego funkcjonują tzw. ustawy karne dodatkowe. Są to pozakodeksowe ustawy regulujące różne dziedziny życia, z zakresu szeroko pojętego prawa administracyjnego lub cywilnego, które zawierają przepisy tworzące typy przestępstw.

Dwustronne umowy Polsko-Ukraińskie w zakresie prawa karnego

- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych sporządzona w Kijowie dnia 24 maja 1993 r.

Przykłady umów międzynarodowych w zakresie prawa karnego, stronami których są Polska i Ukraina

- Europejska konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych. Strasburg.1959.04.20. Protokół dodatkowy do konwencji. Strasburg.1978.03.17
- Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego. Rzym.1998.07.17.
- Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 15 listopada 2000 r.
- Konwencje genewskie z 12.08.1949 r. o ochronie ofiar wojny: **I Konwencja** genewska dotycząca polepszenia losu rannych i chorych w armiach czynnych na lądzie; **II Konwencja** genewska dotycząca polepszenia losu rannych, chorych i rozbitków sił zbrojnych na morzu; **III Konwencja** genewska dotycząca traktowania jeńców wojennych; **IV Konwencja** genewska dotycząca ochrony osób cywilnych podczas wojny

Znaczenie umów międzynarodowych dla tłumaczy tekstów prawnych i prawniczych

- Stanowią źródło obowiązującej terminologii prawnej i prawniczej
- Służą sprawdzaniu poprawności tłumaczeń terminologii prawnej i prawniczej
- Pomagają zrozumieć znaczenie poszczególnych terminów prawnych i prawniczych w różnych systemach karnoprawnych

Problemy wykorzystania terminów z umów międzynarodowych dla tłumaczy tekstów prawnych i prawniczych

- Terminologia może być przestarzała dlatego że umowy międzynarodowe pochodzą z różnych okresów a terminologia prawna i prawnicza ciągle się rozwija
- Może zawierać błędy w tłumaczeniu
- Wielostronne umowy międzynarodowe zawierają się w językach oficjalnych (angielski, francuski, rosyjski etc.), dlatego tłumaczenia na język polski lub ukraiński dokonują się z tych języków (na przykład: z angielskiego na polski lub ukraiński; do pewnego czasu z rosyjskiego na ukraiński)

Inne problemy tłumaczeń terminologii prawnej i prawniczej oraz sposoby ich rozwiązywania

- Akty prawne, dokumenty postępowania karnego, teksty prawnicze mogą pochodzić z różnych okresów, w których była używana różna terminologia ze względu na zmiany polityczno-społeczne, zmiany ustawodawstwa, zmiany w doktrynie prawnej
- Systemy karnoprawne są różne, chociaż i mają sporo podobieństw w odróżnieniu, na przykład, od systemu karnoprawnego Niemiec lub Francji, albo systemów common law
- Zwrócenie się do narodowej doktryny karnoprawnej pomaga w rozumieniu znaczenia poszczególnych terminów karnoprawnych
- Słowniki jako wskazówka w poszukiwaniu odpowiedniego tłumaczenia (specjalistyczne i ogólne)

Analiza poszczególnym umów międzynarodowych w zakresie używanej terminologii karnoprawnej

- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych sporządzona w Kijowie dnia 24 maja 1993 r.
- Traktat z Nicei zmieniający Traktat o Unii Europejskiej, Traktaty ustanawiające Wspólnoty Europejskie i niektóre związane z nimi akty. Nicea.2001.02.26.
- DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2014/42/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zabezpieczenia i konfiskaty narzędzi służących do popełnienia przestępstwa i korzyści pochodzących z przestępstwa w Unii Europejskiej
- Decyzja ramowa 2003/577/WSiSW w sprawie wykonania w Unii Europejskiej postanowień o zabezpieczeniu mienia i środków dowodowych
- Europejska konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych. Strasburg.1959.04.20. Protokół dodatkowy do konwencji. Strasburg.1978.03.17.
- Prawnokarna konwencja o korupcji. Strasburg.1999.01.27.
- Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego. Rzym.1998.07.17
- Poprawki do Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego, sporządzonego w Rzymie dnia 17 lipca 1998 r., Kampalia.10-11.06.2010 r.

Wybrane wyniki analizy poszczególnym umów międzynarodowych w zakresie używanej terminologii karnoprawnej

- **Арешт** – aresztowanie, tymczasowe aresztowanie
- **Взяття під варту** – tymczasowe aresztowanie, aresztowanie, **pozbawienie wolności**
- **Обмеження волі** – ograniczenie wolności
- **Дія** – **czyn**, działanie
- **Діяння** – czyn, **działanie**
- **Зґвалтування** – zgwałcenie, **gwałt**
- **Злочини проти людства** – zbrodnie przeciwko **ludzkości**
- **Злочин проти людяності** – zbrodnia przeciwko **ludzkości**
- **Злочини фінансові** – przestępstwa skarbowe, przestępstwa **księgowe**
- **Склад злочину** – **znamiona** przestępstwa
- **Притягнення до кримінальної відповідальності** – **przeprowadzenie postępowania karnego**, pociągnięcie do odpowiedzialności karnej
- **Умисний** – rozmyślny, zamierzony, umyślny, celowy
- **Postępowanie** – śledstwo, rozслідування (**провадження – І.Я.**)
- **Postępowanie karne** – kримінальне переслідування, кримінальне розслідування, кримінальна справа, провадження по справі (**кримінальне провадження – І.Я.**)

Sprawdzenie prawidłowości tłumaczenia wybranej terminologii oraz poszukiwanie właściwych odpowiedników w wybranych źródłach

- Terminologia:

- Арешт
- Взяття під варту
- Обмеження волі
- Склад кримінального правопорушення (злочину)

- Źródła:

- Słownik ukraińsko-polski. Pod red. S. Hrabca, P. Zwolińskiego (Pracownia: Filologii ukraińskiej Instytutu Polsko-Radzieckiego). Zawiera około 30 000 wyrazów. Warszawa, Państwowe wydawnictwo naukowe, 1957. 832 s.
- Івченко А. Словник українсько-польський. Lublin, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2003. 510 s. Zawiera około 36 000 haseł.
- Домагальський С. Великий польсько-український, українсько-польський словник термінології сучасного бізнесу. — Тернопіль: Богдан, 2010. — 1800 с.
- Українсько-польський, польсько-український термінологічний словник: Право. Фінанси. Економіка. Торгівля: Близько 45 тисяч слів та словосполучень / Уклад. І. С Яценко. — К.: ТОВ «Видавництво «Консультант», 2016. — 738 с.
- Українсько-польський / польсько-український словник юридичних термінів : близько 10 тис. термінів . за загю ред. Т.О. Коломієць, Т.В. Хом'як; кол автю: Коломієць Т.О. (голова) та іню Запоріжжя: ЗНУ, 2018. 308 с.
- **Katarzyna LITWIN, Łukasz RACHTAN, Ukraińskie kary w prawie karnym w przekładzie na język polski. Comparative Legilinguistics vol. 9/2012. S. 41-52**
- **Катажина ЛІТВІН. ТЕРМІНОЛОГІЯ ПОЛЬСЬКОЇ СИСТЕМИ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ – ПРОБЛЕМИ УКРАЇНОМОВНОГО ПЕРЕКЛАДУ. ПРОБЛЕМИ СЛОВ'ЯНОЗНАВСТВА. 2013. Випуск 62. С. 206-212**
- Кримінальний кодекс України 2001 року.
- Кримінальний процесуальний кодекс України 2012 року
- Кримінально-виконавчий кодекс України 2003 року

Sprawdzenie prawidłowości tłumaczenia wybranej terminologii oraz poszukiwanie właściwych odpowiedników w wybranych źródłach

• Źródła:

- Кримінальне право. Загальна частина (Українсько-європейські студії): підручник: у 2 книгах / за ред. О. О. Дудорова, А. А. Стрижевської.
 - Книга 1. Вступ до кримінального права України. Вчення про кримінальне правопорушення. Київ: Видавництво «Норма права», 2025. 824 с.
 - Книга 2. Вчення про заходи кримінально-правового впливу. Загальна частина кримінального права європейських держав. Київ: Видавництво «Норма права», 2025. 788 с.
- Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за заг. Ред. В. М. Бурдіна, В. І. Маркіна. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 1148 с.
- Kodeks karny z dnia 6 czerwca 1997 r.
- Kodeks wykroczeń z dnia 20 maja 1971 r.
- Kodeks karny skarbowy z dnia 10 września 1999 r.
- **KODEKS KARNY / КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС Wydanie dwujęzyczne. Tłumaczenie Julia Wowczko. Poznań, 2023.**
- **Кримінальний кодекс Республіки Польща. Київ: ОВК, 2022. 164 с.**
- Prawo karne materialne. Część ogólna. Red. nauk. Marek Mozgawa. Warszawa: Wolter Kluwer, 2024.
- W. Wróbel, A. Zoll. Polskie prawo karne. Część ogólna. Kraków: Wydawnictwo znak, 2010. 607 s.
- *I. Andrejew. Polskie prawo karne w zarysie. Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe, 1971. 450 s.*
- *W. Świda. Prawo karne. Część ogólna. Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe, 1970. 416 s.*
- *K. Buchała. Prawo karne materialne. Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe, 1980. 780 s.*

АРЕШТ (1)

- Katarzyna LITWIN, Łukasz RACHTAN, Ukraińskie kary w prawie karnym w przekładzie na język polski. Comparative Legilinguistics vol. 9/2012. S. 41-52:
 - W związku z powyższym, z uwagi na izolacyjny charakter omawianej kary, **zasadnym byłoby nazwanie jej krótkoterminowym pozbawieniem wolności**. Natomiast **słowniki prawnicze**, obejmujące leksykę szerszą niż tylko dotycząca prawa karnego, powinny uściślić, że odpowiednikiem ukraińskiego terminu areštu jest polski arest **wyłącznie w prawie wykroczeń lub w znaczeniu środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego arestowania**.
- **Słowniki**: arest, arestowanie, zajęcie, sekwestr
- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych sporządzona w Kijowie dnia 24 maja 1993 r.: **tymczasowe arestowanie** (w znaczeniu środka zapobiegawczego)
- Europejska konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych. Strasburg.1959.04.20. Protokół dodatkowy do konwencji. Strasburg.1978.03.17: **arestowanie** (w znaczeniu środka zapobiegawczego)
- Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego. Rzym.1998.07.17.: **arestowanie, tymczasowe arestowanie** (w znaczeniu środka zapobiegawczego albo znamiona czynu zabronionego „wymuszone zaginięcia osób” typu „zbrodnia przeciwko ludzkości”); **zajęcie** (w znaczeniu „zajęcie korzyści” lub zajęcia mienia)
- Kodeks karny z dnia 6 czerwca 1997 r.: **arest wojskowy** (w znaczeniu rodzaju kary wobec żołnierzy)
- Kodeks postępowania karnego z 1997 r.: **tymczasowe arestowanie** (w znaczeniu środka zapobiegawczego)

АПЕШТ (2)

- Kodeks wykroczeń z dnia 20 maja 1971 r. : **areszt** (w znaczeniu rodzaju kary) (zgodnie z polską doktryną karnoprawną prawo wykroczeń należy do zakresu prawa karnego)
- Kodeks karny skarbowy z dnia 10 września 1999 r.: **areszt wojskowy** (w znaczeniu rodzaju kary wobec żołnierzy); **tymczasowe aresztowanie** (w znaczeniu środka zapobiegawczego)
- Wnioski:
 - Wykorzystanie polskiego odpowiednika ukraińskiego «апешт» przy tłumaczeniach tekstów karnoprawnych zależy od kontekstu.
 - W słowniku jest uzasadnionym podanie następujących tłumaczeń:
 - **Апешт** – tymczasowe aresztowanie, aresztowanie, areszt, areszt wojskowy, kara aresztu, kara aresztowania, zajęcie, krótkoterminowe pozbawienie wolności
 - апешт адміністративний - areszt administracyjny
 - апешт домашній – areszt domowy
 - апешт з утриманням засуджених на гауптвахтах – areszt wojskowy
 - апешт майна – zajęcie mienia
 - апешт тимчасовий – tymczasowe aresztowanie
 - покарання у виді апешту – kara aresztowania, kara aresztu, kara aresztu wojskowego, kara krótkoterminowego pozbawieniem wolności

Взяття під варту (1)

- Katarzyna LITWIN, Łukasz RACHTAN, Ukraińskie kary w prawie karnym w przekładzie na język polski. Comparative Legilinguistics vol. 9/2012. S. 41-52:
 - odpowiednikiem polskiego środka zapobiegawczego w postaci aresztu, jest w prawie ukraińskim środek zapobiegawczy o nazwie *trymannâ pid vartoû* – w dosłownym tłumaczeniu przetrzymywanie pod wartą (potocznie również nazywane na Ukrainie arešt).
- Słownik ukraińsko-polski. Pod red. S. Hrabca, P. Zwolińskiego (Pracownia: Filologii ukraińskiej Instytutu Polsko-Radzieckiego). Zawiera około 30 000 wyrazów. Warszawa, Państwowe wydawnictwo naukowe, 1957. 832 s.
 - **арешт** -y rz. 1. Aresztowanie 2. areszt; **взяти під варту заарештувати**
- Українсько-польський, польсько-український термінологічний словник: Право. Фінанси. Економіка. Торгівля: Близько 45 тисяч слів та словосполучень / Уклад. І. С Яценко. — К.: ТОВ «Видавництво «Консультант», 2016. — 738 с.
 - **Взяття під варту** – tymczasowe aresztowanie, aresztowanie
 - взяття під варту для видачі – aresztowanie w celu wydania
 - постанова про взяття під варту – postanowienie o tymczasowym aresztowaniu

Взяття під варту (2)

- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych sporządzona w Kijowie dnia 24 maja 1993 r.: **aresztowanie, tymczasowe aresztowanie** (*w znaczeniu środka zapobiegawczego*)
- Кримінальний процесуальний кодекс України 2012 року:
 - Стаття 541. Роз'яснення термінів
 - 10) **тимчасовий арешт - взяття під варту** особи, розшукуваної за вчинення злочину за межами України, на строк, визначений цим Кодексом або міжнародним договором України, до отримання запиту про видачу (екстрадицію);
 - Стаття 580. Особливості тримання під вартою
 - 1. Рішення компетентного органу іноземної держави про **взяття особи під варту** або призначення їй покарання у виді позбавлення волі є підставою для тримання осіб під вартою на території України
- Wnioski:
 - Polskimi odpowiednikami ukraińskiego «взяття під варту» przy tłumaczeniach tekstów karnoprawnych w znaczeniu środka zapobiegawczego mogą być: aresztowanie, tymczasowe aresztowanie
- W słowniku jest uzasadnionym podanie następujących tłumaczeń:
 - **Взяття під варту** - tymczasowe aresztowanie, aresztowanie

ОБМЕЖЕННЯ ВОЛІ (1)

- Катажина ЛІТВІН. ТЕРМІНОЛОГІЯ ПОЛЬСЬКОЇ СИСТЕМИ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ – ПРОБЛЕМИ УКРАЇНОМОВНОГО ПЕРЕКЛАДУ. ПРОБЛЕМИ СЛОВ'ЯНОЗНАВСТВА. 2013. Випуск 62. С. 206-212:
 - Беручи до уваги характер цього польського покарання, треба перекладати його як “**громадські або виправні роботи**”. Перекладання терміну “**ograniczenie wolności**” як “**обмеження волі**” **може призвести до помилок і спричинити істотні негативні наслідки**.
- Katarzyna LITWIN, Łukasz RACHTAN, Ukraińskie kary w prawie karnym w przekładzie na język polski. Comparative Legilinguistics vol. 9/2012. S. 41-52:
 - Ponieważ charakter omawianej kary jest zbliżony do polskiej kary pozbawienia wolności, którą w Polsce skazany odbywa w zakładzie półotwartym na podstawie art. 92 k.k.w., należałoby w języku polskim określić ukraińską karę **obmeżennâ voli** jako **karę pozbawienia wolności w zakładzie półotwartym z obowiązkowym wykonywaniem pracy**.
- Кримінальний кодекс України 2001 р.:

Стаття 61. **Обмеження волі**

1. Покарання у виді **обмеження волі** полягає у триманні особи в кримінально-виконавчих установах відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці.
2. **Обмеження волі** встановлюється на строк від одного до п'яти років.
3. **Обмеження волі** не застосовується до неповнолітніх, вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до чотирнадцяти років, до осіб, що досягли пенсійного віку, військовослужбовців строкової служби та до осіб з інвалідністю першої і другої групи.

Artykuł 61. **Ograniczenie wolności**

1. Kara **ograniczenia wolności** polega na przetrzymywaniu osoby w zakładzie karnym typu otwartego, bez izolacji od społeczeństwa, pod nadzorem, z obowiązkowym angażowaniem skazanego w pracę.
2. **Ograniczenie wolności** orzeka się na okres od roku do pięciu lat.
3. **Ograniczenie wolności** nie dotyczy małoletnich, kobiet ciężarnych i kobiet z dziećmi poniżej czternastego roku życia, osób, które osiągnęły wiek emerytalny, żołnierzy służby zasadniczej oraz osób z niepełnosprawnościami pierwszej i drugiej grupy.

Обмеження волі (2)

- Кримінальне право. Загальна частина (Українсько-європейські студії): підручник: у 2 книгах / за ред. О. О. Дудорова, А. А. Стрижевської. Книга 2. Вчення про заходи кримінально-правового впливу. Загальна частина кримінального права європейських держав. Київ: Видавництво «Норма права», 2025. 788 с.

Обмеження волі (ст. 61 КК України) є видом покарання, який відноситься до категорії строкових (виконується протягом певного періоду) та загальних (існують обмеження щодо його застосування лише за колом осіб, перелічених у ч. 3 ст. 61 КК України).

Суть аналізованого виду покарання полягає в **обмеженні волі** особи у спосіб її тримання в кримінально-виконавчих установах відкритого типу (виправних центрах), що не передбачає ізоляцію від суспільства. Умовами виконання цього покарання є: 1) здійснення нагляду за засудженим та 2) його обов'язкове залучення до праці. Таким чином, застосування покарання у виді обмеження волі спрямовується на обмеження особистої свободи особи, яка вчинила к. пр., а також її права на працю. (С. 184).

Ograniczenie wolności (art. 61 KK Ukrainy) to rodzaj kary, który należy do kategorii kar terminowych (wykonywanych w ciągu określonego czasu) oraz do kar ogólnych (istnieją ograniczenia w jej stosowaniu jedynie do kręgu osób wymienionych w ust. 3 artykułu 61 KK Ukrainy).

Istotą analizowanego rodzaju kary jest **ograniczenie wolności** osoby w drodze jej przetrzymywania w zakładach karnych typu otwartego (zakładach poprawczych), co nie przewiduje izolacji od społeczeństwa. Warunkiem wykonania tej kary jest: 1) nadzór nad skazanym oraz 2) jego przymusowe zaangażowanie w pracę. Zatem stosowanie kary ograniczenia wolności ma na celu ograniczenie wolności osobistej osoby, która popełniła przestępstwo, a także jej prawa do pracy.

- Wnioski: bez względu na to, że w prawie karnym polskim i ukraińskim instytucja „ograniczenia wolności” może mieć różne znaczenie, wykorzystanie dosłownego tłumaczenia jest usprawiedliwione, zwłaszcza w tekstach prawnych i prawniczych, które zawierają określenie znaczenia tego pojęcia. W większości pozostałych przypadków jest to również usprawiedliwione pod warunkiem podania znaczenia tego pojęcia w ukraińskim prawie karnym. **W każdym przypadku przekładання терміну “ograniczenie wolności” як “обмеження волі” НЕ може призвести до помилок і спричинити істотні негативні наслідки.** Właściwe polskie organy ścigania oraz sądy mają obowiązek sprawdzania znaczenia poszczególnych instytucji karnoprawnych innych państw w przypadku wykorzystania dokumentów urzędowych pochodzących z Ukrainy.

СКЛАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЗЛОЧИНУ) (1)

- *Українсько-польський, польсько-український термінологічний словник: Право. Фінанси. Економіка. Торгівля: Близько 45 тисяч слів та словосполучень / Уклад. І. С Яценко, 2016.*
- *Українсько-польський / польсько-український словник юридичних термінів : близько 10 тис. термінів . за загю ред. Т.О. Коломієць, Т.В. Хом'як; кол авт.: Коломієць Т.О. (голова) та ін. Запоріжжя: ЗНУ, 2018.*
- **склад злочину – zestaw przestępstwa**
- *Traktat z Nicei zmieniający Traktat o Unii Europejskiej, Traktaty ustanawiające Wspólnoty Europejskie i niektóre związane z nimi akty. Nicea.2001.02.26.*
- **склад злочину – znamiona przestępstwa**
- *Українсько-польський, польсько-український термінологічний словник: Право. Фінанси. Економіка. Торгівля: Близько 45 тисяч слів та словосполучень / Уклад. І. С Яценко, 2016.*
- **znamiona przestępstwa – ознаки злочину**
- **zestaw przestępstwa – склад злочину**

СКЛАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЗЛОЧИНУ) (2)

- *Кримінальний кодекс України 2001 року*
- Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності
- 1. Підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить **склад кримінального правопорушення**, передбаченого цим Кодексом.
- Стаття 13. Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення
- 1. Закінченим кримінальним правопорушенням визнається діяння, яке містить усі **ознаки складу кримінального правопорушення**, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу.

СКЛАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЗЛОЧИНУ) (3)

- *Кримінальне право. Загальна частина (Українсько-європейські студії): підручник: у 2 книгах / за ред. О. О. Дудорова, А. А. Стрижевської. Книга 1. Вступ до кримінального права України. Вчення про кримінальне правопорушення. Київ: Видавництво «Норма права», 2025. 824 с.*
- Поняття кримінального правопорушення є одним із базових понять кримінального права. Іншим базовим поняттям галузі є **склад кримінального правопорушення**. На відміну від кримінального правопорушення, поняття його складу КК України не визначає, хоч й активно використовує.
- Наука кримінального права, попри низку дискусійних питань, містить визначення цього поняття, яке сформульоване так: **склад кримінального правопорушення – це сукупність встановлених у КК України юридичних ознак (об’єктивних і суб’єктивних), що визначають вчинене суспільно небезпечне діяння як кримінальне правопорушення. Наведене визначення й ознаки поняття складу кримінального правопорушення**, які в ньому містяться дають можливість визначити його правову природу і кримінально-правове значення: 1) склад кримінального правопорушення – це передусім юридична конструкція, характер якої виражений словосполученням «сукупність юридичних ознак»; 2) складниками юридичної конструкції складу кримінального правопорушення є певні «одиниці» (елементи та їхні ознаки), які характеризують об’єктивні та суб’єктивні властивості людської поведінки; 3) мета існування та закріплення у КК України цієї конструкції – визначення фактично вчиненого діяння як кримінального правопорушення. (С. 292).

СКЛАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЗЛОЧИНУ) (4)

- *KODEKS KARNY / КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС* Wydanie dwujęzyczne. Tłumaczenie Julia Wowczko. Poznań, 2023.

znamię czynu zabronionego - ознака складу
забороненого діяння

czyn wyczerpuje znamiona - діяння вичерпує склади

czyn zabroniony wyczerpujący znamiona przestępstwa -
заборонене діяння, що вичерпує склад кримінального
правопорушення

okoliczność niebędąca znamieniem przestępstwa -
обставина, що становить ознаку кримінального
правопорушення

Czynem zabronionym jest zachowanie o znamionach
określonych w ustawie karnej - Заборонене діяння – це
поведінка, що охоплюється складом, передбаченим
кримінальним законом

Art. 6. § 2. Czyn zabroniony uważa się za popełniony w miejscu, w którym sprawca działań lub zaniechał działania, do którego był obowiązany, albo gdzie skutek stanowiący znamię czynu zabronionego nastąpił lub według zamiaru sprawcy miał nastąpić.

Ст. 6. § 2. Заборонене діяння вважається вчиненим у місці, в якому суб'єкт діяв чи не вчиняв дії, яку він був зобов'язаний вчинити, або де настав чи мав настати згідно з наміром суб'єкта наслідок, що становить ознаку складу забороненого діяння.

Art. 11. § 2. Jeżeli czyn wyczerpuje znamiona określone w dwóch albo więcej przepisach ustawy karnej, sąd skazuje za jedno przestępstwo na podstawie wszystkich zbiegających się przepisów.

Ст. 11. § 2. Якщо діяння вичерпує склади, передбачені двома або більше нормами кримінального закону, суд засуджує за одне кримінальне правопорушення на підставі всіх положень, що збігаються.

Art. 12. § 2. Odpowiada jak za jeden czyn zabroniony wyczerpujący znamiona przestępstwa ten, kto ...

Ст. 12. § 2. Відповідає за одне заборонене діяння, що вичерпує склад кримінального правопорушення ...

Art. 53. § 2d. Nie stanowi okoliczności, o której mowa w § 2a, okoliczność niebędąca znamieniem przestępstwa, jeżeli stanowi podstawę zaostrzenia odpowiedzialności karnej zastosowanego wobec sprawcy.

Ст. 53. § 2d. Не є обставиною, про яку йдеться в § 2a, обставина, що становить ознаку кримінального правопорушення, якщо вона становить підставу для обтяження кримінальної відповідальності, застосованої щодо суб'єкта.

Art. 115. § 1. Czynem zabronionym jest zachowanie o znamionach określonych w ustawie karnej.

Ст. 115. § 1. Заборонене діяння – це поведінка, що охоплюється складом, передбаченим кримінальним законом.

СКЛАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЗЛОЧИНУ) (5)

- *Prawo karne materialne. Część ogólna. Red. nauk. Marek Mozgawa. Warszawa: Wolter Kluwer, 2024.*
- Z zasady nullum crimen sine lege wynika, że czyn stanowiący przestępstwo musi być określony w ustawie. Oznacza to, że ustawa karna powinna zawierać dokładny opis czynu, za który grozi kara. Opis ten dokonywany jest przez wskazanie w ustawie charakterystycznych, typowych cech dla danego przestępnego zachowania (tj. zespołu ustawowych znamion)¹. Przez ustawowe znamiona przestępstwa rozumie się zatem: „zawarte w ustawie cechy zdarzenia, których całokształt określa przestępstwo, a które muszą być udowodnione w postępowaniu karnym, aby mogło nastąpić prawidłowe skazanie za przestępstwo”². Poszczególne typy przestępstw (np. typ przestępstwa kradzieży, zabójstwa, zgwałcenia itd.), zawarte w dyspozycjach przepisów prawa karnego, tworzone są właśnie poprzez wyodrębnienie pewnych cech wspólnych, właściwych dla pewnej klasy zdarzeń (typizacja). (S. 195)
- ¹ I. Andrejew, *Polskie prawo karne w zarysie*, Warszawa 1989, s. 115; K. Buchała, *Prawo karne materialne*, Warszawa 1989, s. 195.
- ² I. Andrejew, *Polskie...*, s. 115.
- Wskazane w ustawie cechy właściwe dla określonego przestępstwa, czyli ustawowe znamiona, mogą dotyczyć: zewnętrznego zachowania się sprawcy, skutku tego zachowania i okoliczności, osoby samego sprawcy, jego stosunku psychicznego do czynu⁸. Biorąc to pod uwagę, wyróżnia się najważniejszy podział na znamiona: – przedmiotu, – strony przedmiotowej, – podmiotu, – strony podmiotowej.
- Można je wyróżnić w każdym typie przestępstwa, ponieważ każde przestępstwo jest naruszeniem bądź zagrożeniem dla jakiejś wartości społecznej, polega na zewnętrznym zachowaniu się sprawcy, który do tego zachowania ma określony stosunek psychiczny.
- ⁸ I. Andrejew, *Polskie...*, s. 117.

СКЛАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЗЛОЧИНУ) (6)

- *I. Andrejew. Polskie prawo karne w zarysie. Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe, 1971. 450 s.*
- Ustawowe **znamiona przestępstwa** składają się na **typ przestępstwa** albo na jedną z odmian **typu przestępstwa**, jeżeli tych odmian w ustawie przewiduje się więcej. Rozróżniamy trzy odmiany: tzw. przestępstwa typu podstawowego, kwalifikowanego i uprzywilejowanego. (S. 91).
- *K. Buchała. Prawo karne materialne. Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe, 1980. 780 s.*
- ...**zespół znamion**, przy pomocy którego nastąpiło wyodrębnienie (typizacja) danego zachowania z masy innych, stanowi jak gdyby przesąd społecznych faktów, które decydują o ocenie, na język ustawy. (S. 214)

СКЛАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЗЛОЧИНУ) (7)

- W. Świda. *Prawo karne. Część ogólna*. Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe, 1970. 416 s.
- **Typizacja** czynu, czyli określenie go za pomocą **ustawowych znamion**, jest cechą właściwą każdemu przestępstwu, a zatem należy do cech (**znamion**) ogólnego pojęcia przestępstwa, obok takich cech, jak społeczne niebezpieczeństwo lub bezprawność. Oprócz tego **znamiona** ustawowe czynu mają inne znaczenie, bardziej związane z praktyką wymiaru sprawiedliwości, mianowicie wtedy, gdy rozważamy nie ogólne pojęcie przestępstwa, lecz jego **poszczególne ustawowy typ, określany w dyspozycji części szczególnej kodeksu karnego lub ustawie dodatkowej**. Wtedy ujmowane są one nie ogólnie, jako ustawowe **znamiona** w ogóle, lecz konkretnie ze względu na ich treść. W tym ujęciu są to cechy, które łącznie, jako zespół, składają się na pojęcie poszczególnego ustawowego . (S. 127)
- Określenia „**zespół znamion przestępstwa**” i „**ustawowe znamiona przestępstwa**” używane są tutaj jako odpowiedniki „**sostaw prestuplenija**” w nauce radzieckiej... W nauce polskiej są również używane jako jednoznaczne następujące określenia: „**istota czynu**”, „**skład przestępstwa**”, „**stan przestępstwa**”, „**ustawowy stan faktyczny**” itp. (notatka na stronie 126)

СКЛАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЗЛОЧИНУ) (8)

- *W. Wróbel, A. Zoll. Polskie prawo karne. Część ogólna. Kraków: Wydawnictwo znak, 2010. 607 s.*

...aby stwierdzić, czy dane zachowanie człowieka stanowi czyn zabroniony, należy porównać cechy tego zachowania w zawartym w ustawie karnej **opisem typu (wzorca) czynu zabronionego**. Jeżeli w stanie faktycznym wystąpiły wszystkie elementy opisu składającego na ujęty w ustawie wzorzec, to mamy do czynienia z czynem zabronionym. Pojęcie „**czyn zabroniony**” jest używane w **dwojakim znaczeniu**. Raz jako **określenie samego wzorca** karalnego naruszenia zakazu lub nakazu zawartego w normie sankcjonowanej, drugi raz jako **określenie samego zachowania wypełniającego ten wzorzec**. (S. 27).

... **funkcja typu czynu zabronionego jest opis zachowania typowo karygodnego...** (S. 101)

Ustawa karna określa **typy czynów zabronionych**. Jest to opis zawierający te **znamiona**, cechy danej kategorii zachowań, które z jednej strony wyróżniają tę kategorię od czynów niezabronionych pod groźbą kary (**zewnątrzna funkcja opisu typu**), z drugiej strony odróżniają opisaną kategorię od innych typów czynów zabronionych (**wewnętrzna funkcja opisu czynu zabronionego**). (S. 153)

СКЛАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЗЛОЧИНУ) (9)

Стаття 11. Поняття кримінального правопорушення

1. Кримінальним правопорушенням є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення.

2. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність, яка хоча формально і містить **ознаки** будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі.

Стаття 13. Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення

1. Закінченим кримінальним правопорушенням визнається діяння, яке містить усі **ознаки складу кримінального правопорушення**, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу.

Artykuł 11. Pojęcie przestępstwa

1. Przestępstwem jest społecznie niebezpieczny czyn (działanie lub zaniechanie) określony w niniejszym Kodeksie, popełniony przez sprawcę przestępstwa.

2. Nie stanowi przestępstwa czyn lub zaniechanie, które, choć formalnie nosi **znamiona** jakiegokolwiek czynu określonego w niniejszym Kodeksie, ale ze względu na swoją znikomość nie stanowi społecznego niebezpieczeństwa, tj. nie wyrządziło i nie mogło wyrządzić znacznej szkody osobie fizycznej lub prawnej, społeczeństwu lub państwu.

Artykuł 13. Przestępstwo w formie dokonanej i niedokonanej

1. Dokonanym przestępstwem jest czyn, który zawiera wszystkie **znamiona typu przestępstwa** (**czynu zabronionego**) przewidziane w odpowiednim artykule Części szczególnej niniejszego Kodeksu.

СКЛАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЗЛОЧИНУ) (9)

- *Кримінальне право. Загальна частина (Українсько-європейські студії): підручник: у 2 книгах / за ред. О. О. Дудорова, А. А. Стрижевської. Книга 1. Вступ до кримінального права України. Вчення про кримінальне правопорушення. Київ: Видавництво «Норма права», 2025.*

Поняття кримінального правопорушення є одним із базових понять кримінального права. Іншим базовим поняттям галузі є **склад кримінального правопорушення**. На відміну від кримінального правопорушення, поняття його **складу** КК України не визначає, хоч й активно використовує.

Наука кримінального права, попри низку дискусійних питань, містить визначення цього поняття, яке сформульоване так: **склад кримінального правопорушення – це сукупність встановлених у КК України юридичних ознак (об’єктивних і суб’єктивних), що визнача-**

ють вчинене суспільно небезпечне діяння як кримінальне правопорушення. Наведене визначення й **ознаки поняття складу кримінального правопорушення**, які в ньому містяться дають можливість визначити його правову природу і кримінально-правове значення: 1) **склад кримінального правопорушення – це передусім юридична конструкція, характер якої виражений словосполученням «сукупність юридичних ознак»**; 2) складниками юридичної конструкції складу кримінального правопорушення є певні «одиниці» (елементи та їхні **ознаки**), які характеризують об’єктивні та суб’єктивні властивості людської поведінки; 3) мета існування та закріплення у КК України цієї конструкції – визначення фактично вчиненого діяння як кримінального правопорушення. (С. 292).

Pojęcie przestępstwa jest jednym z podstawowych pojęć prawa karnego. Innym podstawowym pojęciem w tej dziedzinie jest **typ przestępstwa**. W przeciwieństwie do przestępstwa, pojęcie jego **typu** nie jest zdefiniowane w Kodeksie karnym Ukrainy, chociaż jest aktywnie stosowane.

Nauka prawa karnego, pomimo szeregu kwestii spornych, zawiera definicję tego pojęcia, która brzmi następująco: **typ przestępstwa to zestaw znamion prawnych (obiektywnych i subiektywnych) określonych w Kodeksie karnym Ukrainy, które definiują popełniony czyn społecznie niebezpieczny jako przestępstwo**. Powyższa definicja i zawarte w niej **znamiona pojęcia typu przestępstwa** pozwalają określić jego charakter prawny i znaczenie karnoprawne: 1) **typ przestępstwa** jest przede wszystkim konstrukcją prawną, której charakter wyraża się zwrotem „**zestaw znamion prawnych**”; 2) składnikami konstrukcji prawnej **typu przestępstwa** są określone „jednostki” (elementy i ich **znamiona**), charakteryzujące obiektywne i subiektywne właściwości zachowania człowieka; 3) celem istnienia i utrwalenia tej konstrukcji w Kodeksie karnym Ukrainy jest określenie faktycznie popełnionego czynu jako przestępstwa. (S. 292).

СКЛАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЗЛОЧИНУ) (10)

- Wnioski:
 - **znamiona** lub **znamię** należy tłumaczyć jako **ознаки** або **ознака**
 - w zależności od kontekstu **znamiona (znamię) czynu zabronionego** może być tłumaczone jako **ознаки (ознака) забороненого діяння** або **ознаки (ознака) складу кримінального правопорушення**
 - **ознаки кримінального правопорушення** należy tłumaczyć jako **znamiona przestępstwa** lub **znamiona czynu zabronionego**
 - **склад кримінального правопорушення** należy tłumaczyć jako **typ przestępstwa** lub **typ czynu zabronionego**
 - **склад кримінального правопорушення певного виду** należy tłumaczyć jako **typ rodzajowy przestępstwa** (lub **czynu zabronionego**)
 - **ознаки складу кримінального правопорушення** należy tłumaczyć jako **znamiona typu przestępstwa** (lub **czynu zabronionego**)

W polskiej doktrynie karnoprawnej w znaczeniu **склад кримінального правопорушення** wykorzystują również - **struktura przestępstwa** oraz w znaczeniu **склад кримінального правопорушення – elementy struktury przestępstwa**(L. Gardocki, A. Marek, M. Bojarski, A. Grzeńkowiak)

Art. 6. § 2. Czyn zabroniony uważa się za popełniony w miejscu, w którym sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był obowiązany, albo gdzie skutek stanowiący **znamię czynu zabronionego** nastąpił lub według zamiaru sprawcy miał nastąpić.

Art. 11. § 2. Jeżeli czyn wyczerpuje **znamiona** określone w dwóch albo więcej przepisach ustawy karnej, sąd skazuje za jedno przestępstwo na podstawie wszystkich zbiegających się przepisów.

Art. 12. § 2. Odpowiada jak za jeden czyn zabroniony wyczerpujący **znamiona** przestępstwa ten, kto ...

Art. 16. § 1. Przygotowanie zachodzi tylko wtedy, gdy sprawca w celu popełnienia czynu zabronionego podejmuje czynności mające stworzyć warunki do przedsięwzięcia czynu zmierzającego bezpośrednio do jego **dokonania**, w szczególności w tymże celu wchodzi w porozumienie z inną osobą, uzyskuje lub przysposabia środki, zbiera informacje lub sporządza plan działania.

Ст. 6. § 2. Заборонене діяння вважається вчиненим у місці, в якому суб'єкт діяв чи не вчиняв дії, яку він був зобов'язаний вчинити, або де настав чи мав настати згідно з наміром суб'єкта наслідок, що становить **ознаку складу забороненого діяння**.

Ст. 11. § 2. Якщо діяння вичерпує **склади** (**ознаки складу – І.Я.**), передбачені двома або більше нормами кримінального закону, суд засуджує за одне кримінальне правопоршення на підставі всіх положень, що збігаються.

Ст. 12. § 2. Відповідає за одне заборонене діяння, що вичерпує **склад** (**ознаки складу – І.Я.**) кримінального правопорушення ...

Ст. 16. § 1. Готування є тільки тоді, коли суб'єкт з метою вчинення забороненого діяння веде діяльність зі створення умов для вчинення діяння, безпосередньо спрямованого на його **виконання** (**закінчення – І.Я.**), а особливо, якщо з цією ж метою вступає в змову з іншою особою, здобуває чи пристосовує засоби, збирає інформацію чи розробляє план дій.

Art. 53. § 2d. Nie stanowi okoliczności, o której mowa w § 2a, okoliczność niebędąca **znamieniem przestępstwa**, jeżeli stanowi podstawę zaostrożenia odpowiedzialności karnej zastosowanego wobec sprawcy.

Art. 115. § 1. Czynem zabronionym jest zachowanie o **znamionach** określonych w ustawie karnej.

Art. 105. Przepisów art. 101–103 nie stosuje się do:

1) zbrodni przeciwko pokojowi, **ludzkości** i przestępstw wojennych;

Rozdział XVI Przestępstwa przeciwko pokojowi, **ludzkości oraz przestępstwa wojenne**

Ст. 53. § 2d. Не є обставиною, про яку йдеться в § 2a, обставина, що становить **ознаку** (**ознаку складу – І.Я.**) **кримінального правопорушення**, якщо вона становить підставу для обтяження кримінальної відповідальності, застосованої щодо суб'єкта.

Ст. 115. § 1. Заборонене діяння – це поведінка, що **охоплюється складом** (**що містить ознаки, передбачені – І.Я.**), передбаченим кримінальним законом.

Стаття 105. Положення статей 101–103 не застосовуються до:

1) злочинів проти миру, **людства** (**людяності – І.Я.**) та воєнних злочинів.

Розділ XVI Злочини проти миру, **людства** (**людяності – І.Я.**) та **військові** (**воєнні – І.Я.**) кримінальні правопорушення

Кримінальний кодекс Республіки Польща. Київ: ОВК, 2022.

Art. 1. § 2. Nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma.

§ 3. Nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu.

Art. 6. § 1. Czyn zabroniony uważa się za popełniony w czasie, w którym sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był obowiązany.

§ 2. Czyn zabroniony uważa się za popełniony w miejscu, w którym sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był obowiązany, albo gdzie skutek stanowiący znamię czynu zabronionego nastąpił lub według zamiaru sprawcy miał nastąpić.

Art. 7. § 1. Przestępstwo jest zbrodnią albo występkiem.

Art. 115. § 1. Czynem zabronionym jest zachowanie o znamionach określonych w ustawie karnej.

Rozdział XVI Przestępstwa przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstwa wojenne

Ст. 1. § 2. Не є злочином правопорушення (кримінальним правопорушенням заборонене діяння – І.Я.), суспільна небезпечність (шкідливість – І.Я.) якого є незначною.

§ 3. Не карається особа за вчинення (не вчиняє кримінального правопорушення суб'єкт – І.Я.) забороненого діяння, яке не було злочинним (якщо йому не можна приписати вини – І.Я.) на момент його вчинення.

Ст. 6. § 1. Злочин (кримінальне правопорушення – І.Я.) вважається вчиненням у час, коли злочинець (суб'єкт – І.Я.) вчинив дію або не вчинив дію, яку зобов'язаний був вчинити.

§ 2. Злочин (кримінальне правопорушення – І.Я.) вважається вчиненням у місці, де злочинець (суб'єкт – І.Я.) вчинив дію або не вчинив дію, яку зобов'язаний був вчинити, або де настав чи мав настати злочинний наслідок (настав чи мав настати згідно з наміром суб'єкта наслідок, що становить ознаку складу забороненого діяння – І.Я.).

Ст. 7. § 1. Протиправним діянням (кримінальним правопорушенням – І.Я.) є злочин та (або – І.Я.) проступок

Ст. 115. § 1. Забороненим діянням є поведінка, яка містить ознаки, описані в кримінальному законі.

Розділ XVI Злочини проти миру, людства (людяності – І.Я.) та військові (воєнні – І.Я.) кримінальні правопорушення

Słownictwo karnoprawne (1)

- **Арешт** – tymczasowe aresztowanie, aresztowanie, areszt, kara aresztu, kara aresztowania, areszt wojskowy, zajęcie, krótkoterminowe pozbawienie wolności
 - арешт адміністративний - areszt administracyjny
 - арешт домашній – areszt domowy
 - арешт з утриманням засуджених на гауптвахтах – areszt wojskowy
 - арешт майна – zajęcie mienia
 - арешт тимчасовий – tymczasowe aresztowanie
 - покарання у виді арешту – kara aresztowania, kara aresztu, kara aresztu wojskowego, kara krótkoterminowego pozbawieniem wolności
- **Взяття під варту** – tymczasowe aresztowanie, aresztowanie
 - взяття під варту для видачі – aresztowanie w celu wydania
 - постанова про взяття під варту – postanowienie o tymczasowym aresztowaniu
- **Склад кримінального правопорушення** – typ przestępstwa, struktura przestępstwa
 - склад кримінального правопорушення кваліфікований – typ kwalifikowany przestępstwa
 - склад кримінального правопорушення основний (простий) – typ podstawowy przestępstwa
 - склад кримінального правопорушення певного виду – typ rodzajowy przestępstwa
 - склад кримінального правопорушення привілейований – typ uprzywilejowany przestępstwa
 - склад кримінального проступку – typ występku

Słownictwo karnoprawne (2)

Ознака (ознаки) – znamię (znamiona)

- ознака забороненого діяння – znamię czynu zabronionego
- ознака складу забороненого діяння – znamię typu czynu zabronionego
- ознаки складу кримінального правопорушення – znamiona typu przestępstwa

Злочин – zbrodnia

- злочин воєнний – zbrodnia wojenna
- злочин проти людяності – zbrodnia przeciwko ludzkości

Замах – usiłowanie

- замах з непридатними засобами або на непридатний об'єкт – nieudolność usiłowania, usiłowanie nieudolne
- замах закінчений – usiłowanie dokonane
- замах злочинний – usiłowanie karalne, usiłowanie przestępcze (przestępne, zbrodnicze)
- замах кваліфікований – usiłowanie kwalifikowane
- замах кримінально-караний – usiłowanie karalne

Słownictwo karnoprawne (3)

- замах на вбивство – usiłowanie zabójstwa
- замах на вчинення злочину – usiłowanie popełnienia zbrodni
- замах на вчинення кримінального правопорушення – usiłowanie popełnienia przestępstwa
- замах на життя – zamach na życie
- замах на злочин – usiłowanie zbrodni
- замах на крадіжку – usiłowanie kradzieży
- замах на кримінальне правопорушення – usiłowanie przestępstwa
- замах на кримінальний проступок – usiłowanie występku
- замах на самогубство – usiłowanie samobójstwa, targnięcie się na własne życie
- замах незакінчений – usiłowanie niedokonane W fpmie niedokonanej)
- замах непридатний – usiłowanie nieudolne
- вчинення замаху – popełnienie usiłowania, usiłowanie

Słownictwo karnoprawne (3)

Діяння – czyn

- діяння винне – czyn zawiniony
- діяння законне – czyn legalny
- діяння злочинне – czyn przestępny
- діяння інкриміне – czyn zarzucany
- діяння каране – czyn karalny

Дія – działanie, czynność

- дії бойові – działania bojowe
- дії в організованій групі – działania w zorganizowanej grupie
- дії в якості співучасника – działania stanowiące współdziałanie
- дії виконавця кримінального правопорушення – działania sprawcy przestępstwa
- дія слідча – czynność śledcza
- дія службова – czynność służbowa

Словник кримінального права (3)

Посягання – замах, dopuszczanie się do zamachu

- посягання на гідність особи – замах na godność osoby
- посягання насильницьке – замах gwałtowny
- посягання незаконне – замах bezprawny
- посягання протиправне – замах bezprawny

Співучасник (*кримінального правопорушення*) – współsprawca, współdziałający

- співучасник кримінального правопорушення – współsprawca przestępstwa, współdziałający w popełnieniu przestępstwa (czynu zabronionego)

Співучасть (*у кримінальному правопорушенні*) – współsprawstwo, współdziałanie

- співучасть у кримінальному правопорушенні – współsprawstwo w przestępstwie, współdziałanie w popełnieniu czynu zabronionego